

KYBERŠIKANA

Způsoby jejího řešení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Tomas Bata University in Zlín

Obsah

Co je kyberšikana?	2
Flaming (provokování, napadání)	3
Pomlouvání	4
Vyloučení	5
Krádež identity	6
Impersonace	7
Odhalení cizích tajemství	8
Kybergrooming	9
Kyberstalking	10
Happy slapping	11
Sexting	12
Kde hledat pomoc?	14

Flaming (provokování, napadání)

S flamingem se lze setkat nejčastěji na internetových diskuzních fórech, kdy agresor jedná s cílem potupit vyhlédnutou oběť, znesvářit diskutující, vyvolat mezi nimi hádku, případně oběť vyštvat z další komunikace. Při tom používá útočnou rétoriku, osočování, urážky, vulgární nadávky a někdy i vyhrožování.

Diskuse o PC hrách

Petr se nudil a brouzдал internetem, až narazil na diskuzi zaměřenou na počítačové hry. Pro pobavení začal do diskuzního fóra psát urážlivé zprávy o ostatních diskutujících, popichoval je proti sobě, útočil na ně. Nezajímalo ho téma diskuze, chtěl se jen pobavit na úkor ostatních, proto zaplavil diskuzní fórum nesmysly a nadávkami.

DOPORUČENÍ

- Dodržujte pravidla slušného chování.
- Nikoho slovně nenapadejte, nezesměšňujte ani neprovokujte.
- Diskutujte k věci, nepoužívejte osobní invektivy.
- Při diskuzi s neznámou osobou buďte opatrní ve vyjadřování (zejména o rasistických, náboženských či intimních otázkách), nevíte, s kým diskutujete.
- Nenechte se vyprovokovat, pokud někdo používá nevhodných či vulgárních výrazů nesnižte se na stejnou úroveň.
- Pokud se s někým nechcete bavit, nebavte se, vhodně se vymluvte a diskuzi s ním ukončete

Pomlouvání

Pachatel rozšiřuje o oběti vymyšlené nebo alespoň zkreslené informace – pomluvy, zpravidla s cílem přerušit její přirozené vztahy s okolím, s přáteli a kamarády, nebo ji před okolím ponížit a zesměšnit. Pomluvě se jen těžko brání, a pokud je k ní využito elektronických médií, je její šíření o to snazší rychlejší.

Nesnášíme Tomáše Č.

Robert vytvořil internetové stránky s názvem „Nesnášíme Tomáše Č.“. Na stránky pravidelně umisťoval Tomášovy karikatury, vtipy o Tomášovi, pomluvy a ponižující ankety. Na existenci stránek upozornil většinu svých kamarádů. Ti začali v rámci diskuze Tomáše nevybíravým způsobem hodnotit a dál ponižovat. O této stránce se brzy dozvěděl i Tomáš.

DOPORUČENÍ

- Nesvěřujte se nikomu s informacemi důvěrného charakteru o sobě, své rodině nebo svých blízkých.
- Nesděľujte nikomu své intimní problémy.
- Pokud se dozvíte o pomluvě osoby, kterou znáte, vhodně ji na to upozorněte.
- Nerozšiřujte pomluvy o ostatních, vžijte se do situace, jak by bylo vám, pokud byste byli někým pomlouvání.
- Pokud se stanete obětí pomluvy, svěřte se s tímto problémem osobě vám blízké nebo osobě, které důvěřujete, mající větší životní zkušenosti (např. rodičům, učitelům apod.).

Vyloučení

Jde o vyloučení oběti z okruhu dění, kterého je, či chce být, součástí. Oběť je silně zraňována a takovou situaci těžce nese. Každý člověk a obzvláště mladý potřebuje někam patřit, mít prostor, ve kterém může uplatňovat své názory, touhy a zájmy a proto jakékoliv překážky v tomto směru jsou pro něj silně frustrující, zahanbující a tedy i nepřijatelné.

Spolužáci.cz

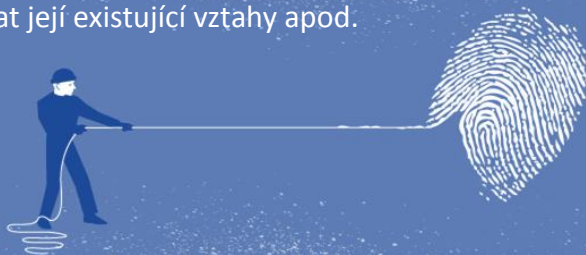
Žáci 7.A si založili stránku na sociální síti Spolužáci.cz. Téměř všichni žáci ze třídy si na stránce vytvořili svůj profil. Jedné z žákyň třídy, která nebyla mezi ostatními oblíbena, ale neumožnili ke stránce přístup. Bylo to pro ni velmi ponižující. Navíc zjistila, že ji ostatní spolužáci na této stránce pomlouvají.

DOPORUČENÍ

- Nebuďte iniciátorem vyloučení někoho ze skupiny ani se na takovém jednání aktivně nepodílejte.
- Nežůčastňujte se na dalších formách kyberšikany, které se zpravidla s uvedeným projevem pojí (např.pomlouvání),
- v případě, že se sami stanete obětí takového jednání a agresori jsou vám známí, nesnažte se o protiakci (např.pomstu), ale poradte se s někým zkušenějším.

Krádež identity

Agresor se zmocní hesla k účtu oběti a následně se za ní může vydávat. Může tak pod cizím jménem rozesílat zprávy či materiály nevhodného obsahu, mazat kontakty, získávat a měnit informace patřící oběti nebo dokonce i páchat jejím jménem trestnou činnost. Cílem agresora je způsobit oběti problémy, poškodit její pověst, narušit nebo přetrhat její existující vztahy apod.

Krádež hesla k e-mailu

Tereza tajně pozorovala Kláru, když se přihlašovala ke svému e-mailovému účtu. Viděla její heslo. Pak se přihlásila na Klářin účet a začala z něj posílat hrubé zprávy jejím známým. Kláře pak dalo velkou práci vysvětlit známým, že zprávy nepsala ona.

DOPORUČENÍ

- Nikdy nikomu nesdělujte svá hesla.
- Nezadávejte heslo v přítomnosti další osoby.
- Heslo tvořte delší, kombinované z písmen, číslic, případně dalších znaků.
- Jako heslo nepoužívejte slova související s vaší osobou, bydlištěm, s vaším okolím apod., která by mohl agresor případně odhadnout.
- Pokud zjistíte, že někdo zneužívá vaší identity, obraťte se na některou z poraden zabývajících se problematikou bezpečného internetu.

Impersonace

Agresorovi mnohdy stačí, aby místo krádeže hesla použil podobnou přezdívku, jakou používá jeho oběť (např. na sociálních sítích) a využil vhodně informací, které o oběti získal, případně její fotografie apod. Vytvořil tak falešný profil či účet, v němž vystupuje jako oběť sama. Vydávání se za někoho jiného není v tomto případě konečným cílem agresora, ale pouze prostředkem k tomu, aby oběť poškodil.

Falešný profil na Facebooku

Jana si chtěla založit stránku na sociální síti Facebook. Ke svému velkému překvapení ale zjistila, že už tam její profil existuje, dokonce i s její fotografií. Když si přečetla informace, které byly napsány v „jejím“ profilu, byla zděšena. Stránky byly plné lží a pomluv, všechny měly velmi urážlivý charakter. Hanlivá byla také většina příspěvků, které jí zde nechávali další uživatelé sociální sítě.

DOPORUČENÍ

- Nesděľujte neznámým uživatelům své osobní údaje, telefonní číslo, přezdívku apod.
- Neposílejte neznámým uživatelům své fotografie, zejména intimní.
- Nebuďte důvěřiví, chraňte si své informace, na nichž vám záleží a nevyžadujte je na ostatních.
- V případě zjištění, že se někdo cizí vydává za vás, obraťte se o radu na některou z poraden zabývajících se problematikou bezpečného internetu.

Odhalení cizích tajemství

Agresor, který zná důvěrné informace o oběti, případně o ní vlastní materiály soukromého či intimního charakteru, tyto zveřejní prostřednictvím některého elektronického média. V mnoha případech takové informace získá agresor přímo od oběti, která mu je v důvěře sama poskytla. K uvedenému jednání pachatele nejčastěji vede jeho pomstychtivost, může se však jednat např. i o vydírání, ponížení, zesměšnění oběti apod.

Rozchod

Jana se rozešla s Tomášem. V době, kdy spolu chodili, poslala Jana Tomášovi na mobil svoji intimní fotografii. Po rozchodu se chtěl však Tomáš Janě pomstít, a proto tuto fotografii zveřejnil na internetu. Jana byla následně vystavena posměchu lidí nejen ze svého okolí, ale díky rychlému rozšiřování fotografie v rámci internetu také úplně neznámých lidí.

DOPORUČENÍ

- Nesvěřujte se nikomu s důvěrnými a intimními informacemi.
- Nezasílejte fotografie intimního charakteru neznámým osobám ani přátelům.
- Pokud se rozhodnete poskytnout o sobě informace nějaké osobě, vždy zvažte, zda by je nemohla zneužít proti vám.
- Tento projev kyberšikany úzce souvisí s vaším možným vydíráním.
- Pokud vám přišla zpráva, která vám nepatří, tak ji smažte, případně upozorněte na omyl odesílatele.

Kybergrooming

Agresor se snaží přimět oběť k osobnímu setkání. Důvody mohou být různé – následné vydírání, sexuální zneužití či páchání jiné trestné činnosti. Kybergrooming probíhá v několika fázích – od vyhlédnutí vhodné oběti, přes získání bližších informací o oběti, její důvěry, případného kompromitujícího materiálu a poslední fází je dosažení samotného osobního setkání agresora a oběti.

Zneužívání na vrátnici

Asi nejznámějším případem kybergroomingu v ČR je kauza Pavla H., pracovníka ostrahy, který přes internetové seznamky kontaktoval nezletilé chlapce. Odměnou za poslání nahých fotografií chlapcům sliboval peníze, nebo splnění jejich přání. Své oběti lákal k sobě na vrátnici, kde je pohlavně zneužíval. Pokud oběti osobní schůzku odmítly, tak hrozil zveřejněním jejich fotografií, případně vyhrožoval rozšířením zpráv o jejich údajné homosexualitě. Nakonec byl odsouzen k trestu odnětí svobody a byla mu nařízena sexuologická léčba.

DOPORUČENÍ

- Nezasílejte své fotografie nebo videa, zvláště intimního charakteru, nepředvádějte se před webkamerou.
- V případě že agresor vznesе požadavek na setkání, odmítněte a přerušte s ním další styk, zabráníte tak svému možnému vydírání.
- Nenechte se lákat nabízenými službami, úplatou, stykem s obdivovanou celebritou, nabídkou kariéry modelky apod.
- Dříve než přislíbíte osobní setkání, ověřte si, zda se nevydává za někoho jiného. Zásadně se nespokojte se zasláním jeho fotografie.
- Před uskutečněním osobního setkání se svěřte další osobě, případně ji vezměte s sebou.

Kyberstalking

Jde o opakované obtěžování oběti prostřednictvím komunikační techniky. Pachatel zpravidla stupňuje své jednání jak v četnosti obtěžování, tak zejména v projevech agresivity svých vzkazů. Agresor může např. počínat pouhým prozváněním na mobilu a končit vydíráním nebo vyhrožováním fyzickým útokem. Jednání je pro oběť značně nepříjemné, obtěžující a frustrující, zvláště pokud je oběti přímo vyhrožováno a útočník ji není znám.

Nejlepší kamarádky

Andrea a Silvie byly nejlepší kamarádky. Když si Silvie našla jinou nejlepší kamarádku, s Andreou už se nechtěla bavit. Andrea se rozhodla, že se jí pomstí. Koupila si novou SIM kartu a každý večer mezi 22. a 23. hodinou Silvii prozváněla na mobilní telefon. Každých pět minut. Noční telefonáty budily nejen Silvii, ale také její rodiče. Mysleli si, že si Silvie s někým tajně v noci volá a že jim lže. Protože se ji nakonec nepodařilo zjistit skutečnou totožnost útočníka, Silvie nakonec musela požádat operátora, aby jí příchozí hovory z tohoto čísla zablokoval.

DOPORUČENÍ

- Neobtěžujte ostatní uživatele prozváněním nebo zasíláním zbytečných zpráv, zejména v nevhodnou dobu.
- Pokud vás někdo záměrně obtěžuje, poradte se s osobou mající větší životní zkušenosti, případně se obraťte na některou z poraden.
- Situaci lze následně řešit i změnou telefonního čísla nebo zablokováním volajícího prostřednictvím provozovatele sítě.
- V případě, že vás agresor vydírá nebo vám vyhrožuje, obraťte se přímo na policii ČR, jedná se o závažný trestný čin.

Happy slapping

Jedná se o záměrné pořízení videozáznamu, v němž je vyhlédnutá oběť zesměšněna, ponížena nebo vyvedena z rovnováhy a tento materiál je následně agresorem či komplicem zveřejněn cestou elektronických médií. Asi nejtypičtějším případem je fyzické napadení oběti agresorem, které je natáčeno na video jeho komplicem. Obdobou je situace, kdy agresor vyprovokuje oběť svým jednáním k nepřiměřené reakci a celou situaci nahraje např. na mobilní telefon. Následky mohou být v některých případech tragické – od výsměchu, přes ztrátu zaměstnání až po sebevraždu oběti.

Video na YouTube

Dvojice mladíků si vyhlédla hocha čekajícího na autobusové zastávce. Jeden z nich k němu přiběhl a vrazil mu facku. Druhý mladík celou situaci, včetně překvapené reakce hocha, nahrával na svůj mobilní telefon. Útočníci poté nahrávku zveřejnili na stránkách YouTube.

DOPORUČENÍ:

- V případě fyzického útoku agresora na vaši osobu, oznamte celou věc Policii ČR. Jedná se o přestupek či dokonce trestný čin.
- Jestliže vás někdo tváří v tvář slovně provokuje nebo záměrně obtěžuje, snažte si zachovat vždy chladnou hlavu a vyvarujte se nepřiměřené reakci
- Nikdy se podobného jednání nezúčastňujte, jste-li svědkem, stůjte na straně oběti. Agresor by neměl nalézt u nikoho podporu.

Sexting

Jedná se o zasílání nebo sdílení fotografií, videí nebo textu se sexuální tematikou prostřednictvím komunikačních prostředků. S tímto projevem se nejčastěji lze setkat u dětí a mladistvých, u nichž není plně rozvinut pocit zábran a kteří si plně neuvědomují, že v těchto případech existuje vysoké riziko možného dalšího zneužití např. k pomstě, posměchu nebo i k vydírání.

Efekt sněhové koule

Třináctileté Hope z USA se líbil Alex. Aby upoutala jeho pozornost, poslala mu mobilním telefonem svoji nahou fotografii. Telefon si však půjčila Alexova spolužačka, kde náhodou objevila fotku odhalené Hope a rovnou ji přeposlala dalším vrstevníkům. Obrázek se během několika hodin rozšířil na další základní i střední školy. Odstartované události se pak na sebe nabalovali jako sněhová koule. Spolužáci ji zahrnovali urážkami a posměšky. Hope zanedlouho začali obtěžovat cizí mladíci. Po pohrůžkami po ní žádali další odhalené fotografie. Rodiče pravděpodobně o ničem nevěděli. Jednoho večera matka našla Hope oběšenou. Zápis v dívčině deníku popisuje její rozhodnutí spáchat sebevraždu.

DOPORUČENÍ

- Nikdy nikomu nezasílejte své intimní fotografie nebo videa, obdobně od nikoho takové materiály nepožadujte.
- Pokud je po vás požadováno zhotovení vaší intimní fotografie, pořízení videa nebo předvádění se před webkamerou, odmítněte to, přerušete s takovou osobou další kontakt.
- V případě, že takový materiál vám bude někým zaslán, nerozšiřujte jej dál.
- Svěřte se s takovou skutečností starší osobě, které důvěřujete (rodičům, učiteli), zaslaný materiál neničte pro případnou dokumentaci trestné činnosti pachatele.
- V případě, že se jedná o podezření z možné pedofilie, oznamte vše policii ČR.

Kde hledat pomoc?

Centra pro hlášení nezákonného a nevhodného obsahu na Internetu:

www.horkalinkaczi.cz

Tel.: 605 252 963

www.internet-hotline.cz

aplikace.policie.cz/hotline

Tel.: 158

Centra krizové intervence a poradny:

www.linkabezpeci.cz

Tel.: 116 111

www.ditekrize.cz/linka-duvery

Tel.: 241 484 149,
777 715 215

www.bkb.cz

Tel.: 257 317 110

www.napisnam.cz

www.bezpecnyinternet.cz/poradna

Informace o kyberšikaně:

cms.e-bezpeci.cz

www.e-bezpeci.cz

www.internethelpline.cz

nebudobet.cz

www.saferinternet.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.cz

www.sikana.org

O publikaci

Tento materiál byl vytvořen jako příloha k diplomové práci na téma „Kyberšikana jako významný společenský problém a způsoby jejího řešení“ v roce 2015 ve Zlíně. Autorem diplomové práce a této publikace je **Bc. Filip Heidenreich**.

Použitá literatura

ČERNÁ, Alena. Kyberšikana: průvodce novým fenoménem. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013, 150 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-210-6374-7.

BURDOVÁ, Eva a Jan TRAXLER. Bezpečně na internetu. Vyd. 1. Praha: Středočeský kraj ve spolupráci se Vzdělávacím institutem Středočeského kraje (VISK), 2014, 43 s. ISBN 978-80-904864-9-2.

ECKERTOVÁ, Lenka a Daniel DOČEKAL. Bezpečnost dětí na internetu: rádce zodpovědného rodiče. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2013, 224 s. ISBN 978-80-251-3804-5.

KOPECKÝ, Kamil a Veronika KREJČÍ. 2010. *RIZIKA VIRTUÁLNÍ KOMUNIKACE: (příručka pro učitele a rodiče)* [online]. Olomouc: NET UNIVERSITY [cit. 2015-05-01]. ISBN 978-80-254-7866-0. Dostupné z: <http://www.e-nebezpeci.cz/index.php/ke-stazeni/materialy-pro-studium-studie-atd?download=10%3Abrozura>

Zdroje obrázků

Best-home-remedy.com

Bully4U.ie

CyberbullyingSocialIssue.blogspot.com

Edition.cnn.com

LAHilden.com

Socialmediaengl1102.weebly.com

Tecoloco.com

TheChritisans.com

TheHealthyLifez.com

turkishembassylondon.com

Uceni-v-pohode.cz

YouTube.com